

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w SOBOTĘ DNIA 1 STYCZNIA V. S. 1816 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

W dodatku do gazety petersburskiej, *Pocztę Połnocną*, z d. 22 Grudnia, czytamy, co następuje:

„Spieszmy udzielić czytelnikom naszym Najwyższy Jego Cesarskiej Mości Ukaz, zawczora d. 20 grudnia nastąpił:

Ukaz Rządzącemu Senatowi.

Za powrótém Naszym, po szczęśliwém zakończeniu interessów zewnętrznych, do ukochanéj, od Boga powierzony Nam oyczyzny, z wielu doszłych do Nas wiadomości, skarg i doniesień, przekonaliśmy się dostatecznie, co do okolicznosci następujących: zakonnicy Jezuickiego zgromadzenia, wyznania Rzymsko Katolickiego, zostali skassowani przez Bullę Papieżką, i jak sam Papież wygnał ich z państw swoich, tak też równie i wszystkie inne państwa odrzuciły ich od siebie; nie mieli nigdzie przytułku. Rossya, powodowaną cnotą miłości bliźniego i tolerancją religijną, zstawiła ich u siebie, dała im przytułek i przesładowanym zabezpieczyła byt spokojny pod swoją potężną opieką. Nie broniła im pełnić przepisów swéj wiary; nie odrywała ich od niéj, ani siłą, ani uciskiem, ani zachęceniem; a w nagrodę za to spodziewała się po nich wierności, przywiązania i pożytku. W téj nadziei przypuszczeni oni zostali do edukacyi i uczenia młodzi. Oycowie i matki bez bojaźni powierzali im dzieci, dla ćwiczenia w naukach i obyczajności. Lecz teraz pokazało się dowodnie: iż oni, nie pamiętając na obowiązki wdzięczności, i nie zachowując się w duchu pokoju, jak chrześcijańska religija zaleca, i jak przystało na spokojnych w obcym kraju mieszkańców, umyślili zachwiać panującą od wieków w Państwie Naszém prawowierną religiją Grecką, na której, jak na twardéj i niewzruszonéj skale, polega spokojność i szczęście tak mnogich pod berłem Naszém narodów. Zaczęli oni na złe używać położony w nich ufności: zaczęli powierzona sobie młodzieź i niektóre osoby słabéj płci niewiesciéj odciągać od naszéj, a namawiać do swojéj wiary. Usiłować uczynić człowieka odstępcą wiary przodków; zgasić w nim miłość ku współwyznawcom spółobywatelom swoim; oddzielić duch jego od ducha oyczyzny; zasiać rozbrat i nienawiść w rodzeństwie; oderwać brata od brata, syna od oycy, córkę od matki; rzucić niezgodę między synami jednego kościoła: tenże jest głos i wola kochającego pokój Boga, i jednorodzonego Syna Jego, Boga i Człowieka Chrystusa, który przelał za nas przenajświętszą krew swoją, abysmy w spokojności i pokoju prowadzili żywot? Z takich postępków nie zadziwiamy się bynajmniej, że towarzystwo tych zakonników przez wszystkie mocarstwa było wygnane i niecierpiane. Któż we wnętrzościach

swoich ścierpi rozsiewaczów nienawiści i niezgody? Dłaczego: czuwając około szczęśliwości wiernych poddanych Nam ludów, oraz, poczytując za święte i mądre prawidło, wykorzeniać złé w samym jego początku, aby nie dopuścić jemu dojrzyć i wydać gorzkiego owocu: ROZKAZUJEMY, kościół katolicki, tu znajdujący się, do takiego powrócić stanu, w jakim był za panowania spoczywającéj w Bogu babki Naszéj, Cesarzowéj *Katarzyny II.* i do roku 1800, wyprawiwszy niezwłocznie wszystkich jezuickiego zgromadzenia zakonników z Sankt Petersburga, nie pozwolić im odtąd przyjazdu do obu stolic Naszych. Dla wzięcia potrzebnych do prędkiego wykonania niniejszego rozkazu srodków, i dla wzięcia pod dozór zostającego pod ich teraz zawiadywaniem domu i szkoły, wydane są od Nas do sprawującego ministryum policyi i do ministra oświecenia, oddzielne rozkazy. Metropolicie zaś Rzymsko-Katolickiemu, aby bez przerwy odprawiało się nabożeństwo kościelne podług swojego wyznania, zalecono użyć znajdujących się tu xięży teyże religii, nim przybędą dla późniejszego odbywania posług religijnych zakonnicy katolicy innego zakonu.

ALEXANDER.

Gazeta petersburská, *Senacka*, z dnia 18 grudnia umieszcila następujący Najwyższy Ukaz, dany Rządzącemu Senatowi z własnoręcznym podpisem Jego Cesarskiej Mości, datowany dnia 12 grudnia:

„Trzyletnie doświadczenie szczęśliwie zakończony ostatniéj wojny, przez czas trwania której osobiscie się znajdowałem przy wojskach, okazało dotykalne pożytki z wydanego w roku 1812 urzędzenia o sprawowaniu wielkiego działającego wojska. — Znajdując istotną rzecz, zachować tenże sam porządek i w czasie pokoju, co do sprawowania całego w ogólności Departamentu Wojskowego, uznałem za pożyteczną, dać mu nowé urzędzenie, zastosowane w głównych zasadach do rzeczzonego urzędzenia.

„Skutkiem czego, przesyłając do Rządzącego Senatowi dla wykonania, potwierdzone Przemnie urzędzenie, podług którego odtąd má się sprawować administracyą Departamentu Wojskowego, ROZKAZUJĘ na miejscach przez to urzędzenie stanowiących się bydź:

Naczelnikiem Głównego Sztabu *MOJEGO*, Jenerał Adjutantowi, *Xiążęciu Wolkońskiemu*.

Ministrem wojskowym, Jenerał Adjutantowi, *Konownicynowi*.

Jenerał Kwaternistrzem w Sztabie, Jenerał Porucznikowi, *Toll*.

Deżurnym Jenerałem Sztabu, Jenerał Adjutantowi, *Zakrewskiemu*.

Inspektorami zaś Artylleryi i Korpusu Inżynierów zostają sprawujący teraz też obowiązki.

URZĄDZENIE ADMINISTRACYI DEPARTAMENTU WOJSKOWEGO.

Ogólne Urządzenie Departamentu Wojskowego.

§ 1. Sprawowanie Departamentu wojskowego powierza się Głównemu Sztabowi przy boku Moim ustanawiającemu się.

§ 2. Sztab Główny jest środkowym punktem, w którym łączą się wszystkie gałęzie administracyi wojskowej w wyższym ich względzie.

§ 3. Naczelnik Sztabu jest tą osobą, przez którą przychodzą do Mnie wszystkie przedmioty, tyczące się siły zbrojnéj lądowój, i przez którą obwieszczają się Moje rozwiązania, albo, nowe postanowienia.

§ 4. Minister wojskowy, zatrzymując czynności, niżej tu wyliczone, podlega Naczelnikowi Głównego Sztabu.

Skład Głównego Sztabu.

§ 5. Główny Mój Sztab składa się:

- I. z Naczelnika Sztabu.
- II. z Ministra Wojskowego.
- III. z Inspektora Artylleryi.
- IV. z Inspektora korpusu Inżynierów.

Do tych oddziałów należą:

1. Jenerał - Kwatermistrz ze wszystkimi urzędnikami jego wydziału.
2. Deżurny Jenerał ze swemi administracyami.
3. Jenerał Prowijantmeyster, i
4. Jenerał Kommissarz wojskowy ze wszystkimi swemi wydziałami.
5. Jenerał Audytor.
6. Jenerał i Fligel-Adjutanci.
7. Kommendant Cesarskiéj kwatery,
8. Jenerał Wagenmeyster.
9. Inspektor Szpitalów.
10. Główny Inspektor Medyczny Armii.
11. Kapitan przewodników.
12. Wielki Kapelan wojska.

Podział Interessów Administracyi wojskowój.

§ 6. Wszystkie interessa administracyi dzielą się na dwa rodzaje: do pierwszego należy, takby nazwać, oddział frontowy, t. j. rachunek ludzi w woysku, przedmioty do rozkazu dziennego wchodzące, i tym podobné; do drugiego zaś bez wyjątku wszystko to, gdzie jest obrót summ pieniężnych, słowem, wydział ekonomiczny.

§ 7. Interessa pierwszego rodzaju odprawiają się u Naczelnika Sztabu, drugiego zaś u Ministra wojskowego.

§ 8. Dla tego Wydział inspekcyjny ministerjum wojskowego, Depo Topograficzne, Komitet uczony i Drukarnia, wychodzą zupełnie zpod zawiadywania ministra, a przechodzą pod zwierzchnictwo bezpośrednio Naczelnika Sztabu.

§ 9. Wydział Sądowy, podlegający, podług urzędzeń dla działającego wojska, Deżurnemu Jenerałowi, przechodzi także pod zawiadywanie Naczelnika Sztabu.

O Naczelniku Głównego Sztabu.

§ 10. On czyni przełożenia o wszystkich bez wyjątku pismach, przychodzących do MNIE od Naczelných Wodzów wojsk, od Dowódców oddzielnych korpusów, od Ministra wojskowego, i dalszych gałęzi administracyi Sztabu, a przyjmując rozkazy Moje, przywodzi je do skutku podług

rodzaju interessów: jedne sám, drugie przez osoby, Główny Mój Sztab składające.

§ 11. Dla tego na przesyłanych kopertach wyrażać, do jakiego oddziału, t. j. do Jenerał-Kwatermistrzowskiego, albo do Deżurstwa, albo do Ministerjum, i t. d.

§ 12. Naczelnik Głównego Sztabu uwiadamia Ministra Wojskowego, za każdym razem, o rozporządzeniach, których wiadomość jemu jest potrzebną w oddziale ekonomicznym.

§ 13. Korrespondencyą z Naczelnymi Wodzami wojsk, z wydziałem Jenerał Kwatermistrza, Deżurnego Jenerała, Inspektora artylleryi i Inspektora inżynierów, utrzymuje sám tylko Naczelnik Sztabu.

§ 14. On nie zasiada ani w Radzie Państwa, ani w Komitecie Ministrów, ani w Rządzającym Senacie, dla tego, że w magistraturach tych ciągle zasiadać będzie Minister wojskowy. Jeżeliby zaś kiedy wypadła tego potrzeba, wtedy naczelnik Sztabu wezwany zostanie do Departamentu wojskowego Rady Państwa, i do Komitetu Ministrów.

§ 15. Równie, jeżeliby się wydarzyła potrzeba, w rzeczach administracyi Głównego Sztabu, porozumienia się, co do wydania nowego urządzenia, co do urządzenia albo reformy wojska, wtedy Naczelnik Głównego Sztabu zostawuje przedmioty te rozbirowi Rady, znajdujący się przy Ministrze wojskowym, sám w niéj zasiadając, wezwie na ten raz do zasiadania Jenerał Kwatermistrza i Deżurnego Jenerała.

(Dokończenie w następującym Numerze)

W teyże gazecie Senackiej czytamy następujący Ukaz najwyższy, z własnoręcznym podpisem Jego Cesarskiej Mości, dany Rządzącemu Senatowi, dnia 12 grudnia:

„Przy Ukazie dnia 12 marca 1812 roku, przestaliśmy do Rządzącego Senatu, dla wykonania, urządzenie o sprawowaniu wielkich działających wojsk Naszych. Następująca wtedy woyna, i konieczność, mieć jasné prawidła obowiązków Wodza Naczelnego, były Nam pobudką do wydania wspomnionego urządzenia, w tém przedsięwzięciu, iżby to urządzenie i nadal służyło za kardynalne prawo w utworzeniu wojsk i w każdym wydarzeniu działań wojennych.

„Osiągnąwszy za błogosławieństwem Najwyższego, tak dawno pożądaný pokój, nie możemy już zostawić urządzenia tego w zupełném działaniu w czasie, kiedy wojska rozłożone są wewnątrz państwa na stałych leżach; ale bardziey jeszcze dotykálną korzyść, z tego urządzenia pochodzącą, zachęca Nás, dla utrzymania pożądanego porządku w wojskach; dla bliższéj pieczołowitości o nich; i dla oszczędzenia wydatków Państwa; zostawić wojska Nasze, na terażniejszém ich urządzeniu, to jest: podzielone na Brygady, Dywizye, Korpusy, mające jednych miejscowych Naczelników w osobie Wodzów Naczelných, którzyby przez pośrednictwo swych sztabów zarządzali Wojskami; a co do obowiązków, władzy i rządów Naczelnego Dowódcy, w czasie zostawiania wojsk w granicach własnych na stopie pokoju, postanowić: iż wspomnianego urządzenia §§ 2, 3, 5, 6, 7, 14, co do władzy, a §§ 19, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, i 30, co do odpowiedzialności, zostają i na ten czas nieodmienionými. Dla odmiany zaś i wyja-

śnienia dalszych prawideł na czas wojny wydanych, Rozkazuje my:

I. Rozkazy Naczelnego Wodza wojska, stosownie do przepisów prawa sporządzone, mają być wykonywane i w czasie pokoju, przez wojska jemu powierzone, tak, jako najwyższe rozkazy.

II. Wódz Naczelný powinien mieć pieczę o zachowaniu zwyczajnego porządku i surowej karności w poruczonem sobie wojsku; aby wszystko jemu regularnie dochodziło; o porządku w rozłożeniu na kwaterach i oszczędzeniu żołnierzy, wszystkiemu temu wcześniej zaradzając, przez znoszenie się z administracją Sztabu Naszego i czynienie Nam przedstawień, w zdarzeniach władzę jego przewyższających. Z drugiej strony domagać się powinien od wojska, należytej sprawności w tém, co się tycze ćwiczeń, amunicyi, odzienia i obozu, przez oglądanie półków i artylleryjskich kompanij, kiedy za przywoitą osadzi, co zgoła nie zależy od przepisanych popisów dla naczelników brygad, dywizyj i korpusów.

III. Przez znakomitosć stopnia swojego, Wódz Naczelný wojska, znający szacunek wydatków Państwa, na utrzymanie lądowych sił Państwa, za pierwszy obowiązek má u siebie poczytać troskliwość o oszczędzenie skarbu: tym końcem, obmyślając na miejscu sposoby wygodnego utrzymania wojska, má przestrzegać, iżby żaden wydatek nie wychodził z ograniczenia etatowego.

IV. O podniesieniu na wyższe rangi za odznaczeniu się i o wszelkich nagrodach w powszechności Nam przedstawiać, porządkiem zwyczajnym, w czasie pokoju ustanowionym, dołączając własną opinią, kto, na jaką zasługuje nagrodę.

(Dokończenie później)

W gazecie, *Poczta Północna*, z dnia 22 grudnia czytamy: „Przeszłego poniedziałku, dnia 20 t. m., zrana odprawił się wjazd obrzędowy do tutejszej stolicy, posła nadwyczałnego perskiego do Rosyjskiego dworu. *Mirzy Abul Hasjan Chann*, wieczorem dnia 19 wystana była kompanija wojska ze sztandarem, dla utrzymywania straży w pobliskim domu, za miastem na *peterhofskim* gościńcu, z kąd miał się zacząć wjazd obrzędowy posła, gdzie go przyjął ze wszelką gościnnością i posługą, nim wjazd do stolicy nastąpił, Kamerher Jego Cesarskiej Mości, Przeznaczony dla towarzyszenia posłowi JW. Jenerał porucznik, Xiążę *Satagow*, przyjechał do tego domu w sześciokonnym pojeździe dworu. Za wiadomieniem posła o przyjeździe Jenerała, osoby orszaku poselskiego przyjęły go u karety, sam zaś poseł w przedpokoju, podał mu prawą rękę, a w pokojach zaprosił na pierwsze mieszce. Potem nastą-

pił obrząd wjazdu porządkiem następującym: 1. szedł szwadron rossyjskiej jazdy gwardyi z dobytymi pałaszami, ze sztandarem, trąbami i kotłami; 2. dwa słonie z należącymi do nich urzędnikami i służbą; 3. Podłowczy i kilku strzelców konno; 4. służba różnych urzędników orszaku posła, na ich czele urzędnik perski; powódne ich konie, i ogiery w podarku przywiedzione, z urzędnikami stajennymi i masztalerzami; 5. Podkoniuszy dworu z bereyterami i 12 końmi ze stada dwornego pod bogatym nakryciem; 6. urzędnicy honorowi posła konno, parami; 7. Rossyjscy urzędnicy orszaku poselskiego konno po parze; na przedzie młodsi, a za nimi *Przystawa* przy posle; 8. Poseł z jenerałem w galowej karecie dworu, obok której wieziona była chorągiew Szacha perskiego; przy karecie z masztalerze, 2 laufry i 10 lokajów, wszyscy w galowej liberyi; 9. Urzędnik Państwa Kollegium zagranicznego, do tłumaczenia z perskiego; 10. dalsza służba perska i powozy podróżne; 11. Szwadron kawaleryi gwardyi rossyjskiej zamykał cały ten orszak wjazdu. U rogatek spotkał posła Komendant Sankt Petersburgski z plac majorem i plac-adjutantami; straż oddała honory żołnierskie z biciem w bębny. Dalej wjazd postępował od bramy narwskiej do *Kalinkiniego* mostu, którego nie przejeżdżając, brzegiem *fontanki* do mostu *izmaylowskiego*; z tamtąd ulicą *woznesenską* na *isakijewski* rynek i mimo *admiralicji* na plac pałacowy; z którego zwróciwszy się na lewo, mimo pałacu zimowego na ulicę pałacową nadbrzezną, mimo marmurowego pałacu i letniego ogrodu, przez most do *gagaryńskiej* przystani; z kąd na ulicę *siergiejewską*, do domu przygotowanego na mieszkanie posła. Po wszystkich tych miejscach, które się wjazd odprawiał, rozstawione były wojska które mijającemu ich posłowi oddawały honory wojskowe. Na dziedzińcu mieszkania posła, dla odbywania straży, postawiona była kompanija żołnierzy ze sztandarem. Poseł, po przyjeździe do mieszkania, przyjęty był przez Kamerhera Jego Cesarskiej Mości, i dany był stół dworny, przez czas którego grała muzyka półkowa; takowemu przyjęciu dla posła przeznaczone jest na cały tydzień. Słonie przez oddział nadwornych strażników odprawione zostały do naznaczonego miejsca; także ogiery przeznaczone w podarku od Szacha perskiego przez urzędników stajennych zostały zaprowadzone do stajni dworu, tymczasowie do czasu publicznej audyencyi. — Ulice wszystkie tłumem ludu, okna wszystkie widzami, napełnione były.

Kurs wileński na assygnaty: rubel srebrny r. 4, k. 11; dukat, r. 12 k. 1; imperyal r. 40. k. 20.

(Dalszy ciąg Konstytucyi Królestwa Polskiego)

ROZDZIAŁ TRZECI

O Namiestniku i o Radzie Stanu.

Art. 63. Rada Stanu pod prezydencją Króla lub jego Namiestnika, składa się z Ministrów, Radzców Stanu, Referendarzy, jako też z osób, które Król zechce szczególnie do niej wezwać.

Art. 64. W nieprzytomności Króla, Namiestnik i Rada Stanu zarządzają w Jego Imieniu sprawami publicznymi Królestwa.

Art. 65. Rada Stanu dzieli się na Radę administracyjną i na ogólne Zgromadzenie.

CHAPITRE III.

Du Lieutenant et du Conseil d'Etat.

Art. 63. Le Conseil d'Etat présidé par le Roi, ou Son Lieutenant, est composé des Ministres, des Conseillers d'Etat, des Maitres des Requêtes, ainsi que des personnes qu'il plaira au Roi d'y appeler spécialement.

Art. 64. Le Lieutenant et le Conseil d'Etat administrent dans l'absence du Roi et en Son nom, les affaires publiques du Royaume.

Art. 65. Le Conseil d'Etat se partage en Conseil d'Administration et en Assemblée générale.

Art. 66. Rada administracyjna składać się będzie z Namiestnika, z Ministrów Naczelników pięciu Wydziałów Rządowych i z innych Osób, szczególnie przez Króla wezwanych.

Art. 67. Członki Rady administracyjnej mają głos doradczy. Zdanie Namiestnika jest jedynie stanowcze. Namiestnik wydawać będzie swe postanowienia w Radzie stosownie do ustawy konstytucyjnej, do praw, i do pełnomocnictwa Królewskiego.

Art. 68. Każde postanowienie Namiestnika, aby było obowiązującym, wydane bądź powinno w Radzie Administracyjnej i zaświadczone podpisem Ministra Naczelnika Wydziału.

Art. 69. Namiestnik przedstawia do nominacji Królewskiej, podług osobnego urzędzenia, po dwóch kandydatów na każde miejsce wakujące: Arcybiskupa Biskupa, Senatora, Ministra, Sędziego Trybunału Najwyższego, Rådzcę Stanu i Referendarza.

Art 70. Namiestnik wykona w ręce Króla] w obliczu Senatu, następującą przysięgę: „Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, iż sprawować będę, w Imieniu Króla, Rządu Polski, stosownie do aktu konstytucyjnego, do praw i do pełnomocnictwa Królewskiego, i że złożę Królowi Władzę, którą mi powierzył, skoro się Jego Królewskiej Mości zdawać będzie.“ W nieprzytomności Króla w Królestwie, akt złożenia przysięgi przez Namiestnika w ręce Królewskie, przestany będzie Senatowi przez Ministra Sekretarza Stanu.

Art. 71. Pod bytność Królewską, Władza Namiestnika jest zawieszona. Zawisto w ten czas od Króla, pracować pojedynczo z Ministrami lub zwoływać Radę Administracyjną.

Art. 72. W przypadku zejścia z tego świata Namiestnika, lub gdyby Królowi niezdawato się nominować go, Król tymczasowo miejsce jego zastąpi mianowaniem Prezesa.

Art. 73. Ogólne zgromadzenie Rady Stanu, składać się będzie ze wszystkich Członków wyrażonych w artykule sześćdziesiątym trzecim. Odbywać się będzie pod prezydencją Królewską, Namiestnika, lub w ich nieprzytomności pierwszego Członka Rady, podług porządku oznaczonego w artykułach sześćdziesiątym trzecim, i sześćdziesiątym szóstym.

Czynnością jej będzie:

1. Roztrząsać i ukladać projekta wszelkie do praw i urzędzeń ogółu kraju tyczących się.
2. Stanowić względem oddania pod Sąd Urzędników Administracyjnych mianowanych przez Króla, za przestępstwa w Urzędzie, ujawnszy tych, co są Sędzom Seymowym ulegli.
3. Stanowić w przypadkach sporu o Jurysdykcję.
4. Roztrząsać corocznie zdanie sprawy przez każdy główny Wydział Rządowy składane.
5. Zbierać spostrzeżenia względem nadużyć i tego wszystkiego, co by mogło uwłaczać Ustawie konstytucyjnej, i ukladać z nich ogólne przedstawienie podać się mające Panującemu, który oznaczy przedmioty podlegające odesłaniu, za jego rozkazem, do Senatu lub do Seymu.

Art. 74. Zgromadzenie ogólne Rady Stanu, roztrząsa wszelkie przedmioty, na rozkaz Króla, Namiestnika, lub na żądanie Naczelnika Wydziału stosownie do Statutu organicznego.

Art. 75. Postanowienia zgromadzenia ogólnego Rady Stanu, ulegają potwierdzeniu przez Króla lub Namiestnika; te zaś które się tyczą oddania pod Sąd Urzędników i sporu Jurysdykcyjnego, niezwłocznie wykonywanemi będą.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

O Wydziałach Rządowych.

Art: 76. Wykonanie praw powierzone będzie różnym Wydziałom Rządowym, jak niżej:

1. Komisyyi obrządków Religijnych i Oświecenia publicznego.
2. Komisyyi Sprawiedliwości, wybranej z pomiędzy Członków Trybunału Najwyższego.

Art. 66. Le Conseil d'Administration sera composé du Lieutenant, des Ministres Chefs des cinq departemens du Gouvernement, et autres personnes spécialement appelées par le Roi.

Art. 67. Les Membres du Conseil d'Administration ont voix consultative. L'avis du Lieutenant seul decide. Il prendra ses résolutions dans le Conseil conformément à la Charte Constitutionnelle, aux lois et aux pleins pouvoirs du Roi.

Art. 68. Tout decret du Lieutenant pour être obligatoire, doit être rendu en Conseil d'Administration et contresigné par un Ministre Chef de Departement.

Art. 69. Le Lieutenant présente à la nomination du Roi, conformément aux dispositions d'un Règlement particulier, deux Candidats pour chaque place vacante d'Archevêque ou d'Evêque, de Sénateur, Ministre, Juge suprême, Conseiller d'Etat et Maître des Requêtes.

Art. 70. Le Lieutenant prête entre les mains du Roi en présence du Senat le serment suivant. „Je jure à Dieu, tout puissant d'administrer les affaires de Pologne au nom du Roi, conformément à l'Acte constitutionnel, aux Lois et aux Pleins pouvoirs du Roi et de remettre au Roi le pouvoir qui m'est confié, dès que Sa Majesté le jugera à propos.“ Si le Roi est absent du Royaume, l'Acte de prestation de serment du Lieutenant, prêté entre les mains du Roi, sera adressé au Senat par le Ministre-Secrétaire d'Etat.

Art. 71. Le Roi présent, l'autorité du Lieutenant est suspendue. Il dépend alors du Roi de travailler séparément avec les Ministres, ou de réunir le Conseil d'Administration.

Art. 72. Dans le cas de décès du Lieutenant, ou si le Roi ne jugeait pas à propos d'en nommer un. Il pourvoiroit à son remplacement *ad interim* par un Président.

Art. 73. L'assemblée générale du Conseil d'Etat sera composée de tous les membres désignés en l'art. 63. Elle sera présidée par le Roi ou le Lieutenant, et dans leur absence par le premier des Membres du Conseil, dans l'ordre fixé par les art. 63 et 66.

Les attributions sont:

1. De discuter et de rédiger tous les projets de Lois et Règlemens concernant l'administration générale du pays.
2. De statuer sur la mise en jugement de tous les fonctionnaires administratifs nommés par le Roi, pour cause de prévarication dans l'exercice de leurs fonctions, hors ceux qui sont justiciables de la Haute Cour nationale.
3. De decider sur les cas de conflit de jurisdiction.
4. D'examiner annuellement les comptes rendus par chaque branche principale d'Administration.
5. De faire ses observations sur les abus ou sur les élémens qui pourroient déroger à la Charte constitutionnelle d'en former un rapport général qu'elle adressera au Souverain, que déterminera les objets qui seront de nature à être renvoyés par Ses ordres, soit au Senat, soit à la Diète.

Art. 74. L'Assemblée générale de Conseil d'Etat délibère par ordre du Roi, du Lieutenant, ou sur la demande d'un Chef de Departament faite conformément aux Lois organiques.

Art. 75. Les arrêtés de l'Assemblée générale du Conseil d'Etat sont soumis à l'approbation du Roi ou du Lieutenant. Ceux relatif à la mise en jugement des fonctionnaires et au conflit de jurisdiction, sont exécutés de suite.

CHAPITRE IV.

Des branches de l'Administration.

Art: 76. L'exécution des lois sera confiée aux diverses branches d'Administration publique ci après, savoir:

1. La Commission des Cultes et de l'Instruction publique.
2. La Commission de la Justice, choisie parmi les Membres du Tribunal suprême.

DODATEK